

**КОМП'ЮТЕРНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ
КВАЗІПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Харківський гуманітарний університет

«Народна українська академія»

м. Харків

Бочарникова Т.Ф. Комп'ютерна презентація як форма організації квазіпрофесійної іншомовної діяльності майбутніх учителів іноземних мов.

У статті розкриваються можливості використання комп'ютерної презентації як форми організації квазіпрофесійної іншомовної діяльності майбутніх учителів іноземних мов. Вивчається потенціал використання комп'ютерних презентацій щодо полегшення переходу майбутніми вчителями іноземних мов від навчальної до професійної діяльності, переносу отриманих знань, умінь та навичок з навчальної професійно-орієнтованої ситуації у професійне життя. Однією з головних цілей навчання є формування професійно-педагогічної спрямованості студентів, яка може забезпечуватися використанням комп'ютерних презентацій.

Ключові слова: майбутній учитель іноземних мов, квазіпрофесійна діяльність, комп'ютерна презентація, комунікативний підхід, професійно-педагогічна спрямованість, мотивація навчання.

Бочарникова Т.Ф. Компьютерная презентация как форма организации квазипрофессиональной иноязычной деятельности будущих учителей иностранных языков.

В статье рассмотрены возможности использования компьютерной презентации как формы организации квазипрофессиональной иноязычной

деятельности иностранных языков будущих учителей иностранных языков. Изучается потенциал использования компьютерных презентаций для облегчения перехода будущими учителями иностранных языков от учебной деятельности к профессиональной, переноса приобретенных знаний, умений и навыков с учебной профессионально ориентированной ситуации в профессиональную жизнь. Одной из основных целей обучения выделяется формирование профессионально-педагогической направленности студентов, которая может обеспечиваться использованием компьютерных презентаций.

Ключевые слова: будущий учитель иностранных языков, квазипрофессиональная деятельности, компьютерная презентация, коммуникативный подход, профессионально-педагогическая направленность, мотивация обучения.

Bocharnikova T. Computer presentation as a form of quasi-professional organization of foreign language activity for future teachers of foreign languages.

The possibilities of using computer presentation as a form of quasi-professional organization of foreign language activity for future teachers of foreign languages are determined in the article. The potential of using computer presentation by future foreign languages teacher facilitating their passing from studying to professional activity, transferring obtained knowledge, skills and experience from professional-oriented situation to professional life is studied. Explores the potential modeling of pedagogical situations to facilitate the transition future teachers of foreign languages from academic to professional activities. The using of computer presentations to form professional-pedagogical orientation is considered practical. The value of using computer presentation as a form of quasi-professional organization of foreign language activity for future teachers of foreign languages at lessons of languages is considered provision with originality of academic professional-oriented situation; using of language in natural socio-cultural context; teaching of prepared and spontaneous speech in situation close to professional; generalization of studied

material and self-studied information; individualization of studying and group collaboration.

Key words: future teachers of foreign languages, quasi-professional activity, computer presentation, communicative approach, professional-pedagogical orientation, studying motivation.

Актуальність. Однією з особливостей сучасної університетської освіти є створення передумов, які дозволяють студентам перейти від навчання до професійної діяльності. Ця тенденція призводить до того, що акцент у діяльності студента зміщується на засвоєння професійно значущої інформації. У процесі навчання така діяльність набуває орієнтувального змісту, тобто певний статус знання, що відбиває у свідомості студента світ професії.

У зв'язку з цим вважаємо квазіпрофесійну діяльність майбутніх фахівців необхідною умовою успішності професійної підготовки, що передбачає відповідні трансформації у системі потреб, мотивів та цілей.

На нашу думку, система лінгвопрофесійних ситуацій дозволяє розвинути зміст освіти в динаміці, створюючи можливість для інтеграції знань різноманітних дисциплін. Вона надає цілісність, системність та особистісно-орієнтований зміст матеріалу, котрий вивчається, що забезпечує можливості розвитку як пізнавальних, так і професійних мотивів та потреб, а відтак і ціннісного ставлення до майбутньої діяльності, що є невід'ємними складниками квазіпрофесійної діяльності майбутніх учителів іноземних мов.

Уважаємо доцільним використовувати комп'ютерні презентації у навчально-виховному процесі як одну з ефективних форм організації квазіпрофесійної іншомовної діяльності майбутніх учителів іноземних мов.

Метою нашої статті є розкриття можливостей використання комп'ютерних презентацій як форми організації квазіпрофесійної іншомовної діяльності майбутніх учителів іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Науковцями встановлено, що підготовка майбутнього спеціаліста не може відповідати сучасним нормам і вимогам, якщо він оволодів тільки певним набором знань та умінь, але недостатньо розвинув

потреби до творчої пізнавальної та професійної діяльності [2]. Отже, якісна підготовка майбутнього фахівця з іноземних мов стає неможливою без формування ціннісного ставлення до професії та розвитку професійно-пізнавальних потреб, збільшення їх питомої ваги у мотиваційній структурі, перетворення їх у провідний мотив та в особистісну якість майбутнього вчителя.

Пізнавальні та професійні мотиви є взаємозумовленими. Мотиви навчальної діяльності у контекстному навчанні стають основою розвитку пізнавальних мотивів – саморозвитку та оволодіння новими способами діяльності, а відтак забезпечують успішність квазіпрофесійної діяльності майбутніх фахівців.

Основні положення у навчанні іноземних мов, виділені ще у 70-х рр. ХХ століття А. Леонтьєвим [3] не втрачають своєї актуальності й у теперішній час. Основними з-поміж них є такі:

- навчання іноземної мови відбувається як навчання засобу спілкування;
- поєднання комунікативного підходу з усвідомленою метою навчання, систематизацією мовленнєвих явищ у процесі навчання;
- урахування мотивації як одного з основних критеріїв навчання мови;
- урахування психологічних аспектів сприйняття, запам'ятовування та відтворення мови;
- переважання колективної предметно орієнтованої активності;
- формування ціннісного ставлення до мови як відображення соціокультурної реальності країни, мова якої вивчається;
- опора на формування умінь самостійної мовленнєвої діяльності як важливого кроку на шляху формування їх творчої активності.

Зазначимо, що при правильній організації навчально-виховної діяльності студентів на кожному послідовному її етапі вимоги діяльності передбачають більш багатогранну, активну, у чомусь змінену потребу особистості. Цей процес, на нашу думку, полягає у розвитку слабо вираженого або

функціонального інтересу до професійної діяльності до більш глибокої, стійкої потреби у ній.

Ми вважаємо за доцільне вводити моделювання ситуацій квазіпрофесійної діяльності, одним з яких є комп'ютерна презентація, з третього курсу, оскільки вже відбувся вплив на формування усвідомленого ціннісного ставлення до педагогічної діяльності, професійно-педагогічної мотивації та потреби до оволодіння професією вчителя іноземної мови; студенти мають достатній лексичний запас для можливості програвати та моделювати певні ситуації зі шкільного життя на практичних заняттях з іноземної мови.

Використовуючи комп'ютерну презентацію як форму організації квазіпрофесійної іншомовної діяльності майбутніх учителів іноземних мов у навчальному процесі студентів викладачі мають на меті:

- практичне користування іноземною мовою;
- підготовку до майбутньої професійної діяльності за рахунок практичного застосування набутих знань;
- формування творчого підходу до вирішення певних педагогічних ситуацій;
- аналіз типових утруднень педагогічної діяльності, встановлення шляхів їх подолання;
- формування пізнавальних потреб, мотивів професійної діяльності, самостійності, спеціальних знань та умінь, педагогічної рефлексії [1, 153-154].

Працюючи зі студентами на заняттях з іноземної мови, викладач спрямовує свої зусилля на формування внутрішньої мотивації навчання. Таким чином, у руслі комунікативного підходу до навчання іноземної мови завданням викладача є формування комунікативної компетенції студентів, підготовка до переносу отриманих знань, умінь та навичок з навчальної професійно-орієнтованої ситуації у реальне життя.

Для успішного вирішення певних завдань, майбутній учитель іноземних мов повинен навчитися взаємодіяти з дітьми у різноманітних ситуаціях

іншомовного спілкування, володіти різними формами вербальної та невербальної поведінки.

Створення презентації у наш час розглядається як одне з необхідних умінь, необхідних майбутньому спеціалістові з іноземних мов у його професійній діяльності.

Тому, навчаючи студентів іноземної мови, потрібно моделювати в навчальному процесі ситуації, що є наближеними до реальних та сприяють формуванню лінгвопрофесійних орієнтацій майбутнього вчителя іноземних мов, які ми розуміємо як процес засвоєння аксіологічно значущих знань та вмінь та формування ціннісного ставлення до професійно значущої інформації та професії в цілому.

Ми розглядаємо презентацію як форму квазіпрофесійної діяльнісно орієнтованої співпраці між студентами та викладачем. Особливо ефективною вважаємо форму організації квазіпрофесійної іншомовної діяльності майбутніх учителів іноземних мов, коли студенти самі готують презентації на запропоновані викладачем теми.

У процесі підготовки студентам пропонують різні види презентацій, які можна обрати у якості зразку для побудови висловлювань. На цьому ж етапі вони знайомляться зі структурою презентації, оволодівають необхідними ключовими словами та фразами, характерними для логічної побудови висловлювань.

Упродовж набуття практичних навичок студенти – майбутні вчителі іноземних мов займаються відбором інформації для особистих презентацій, вибудовують стратегію виступу, пишуть текст, готують наглядні матеріали (схеми, таблиці, графіки, слайди) та роблять пробні презентації. Необхідно звернути увагу на те, що студенти вже на цьому етапі повинні передбачити питання, які їм можуть поставити та бути готовими до відповідей на ці запитання.

Уважаємо, що на цьому ж етапі студенти – майбутні вчителі іноземних мов вчать висловлювати свою думку стосовно змісту репрезентованого

матеріалу, структури викладу, уміння контактувати з аудиторією, мови, тобто відзначають сильні та слабкі сторони виступу.

Ознайомлення з презентацією відбувається у формі монологічного мовлення, проте воно одночасно спрямоване на активну участь усіх слухачів, оскільки виступ перед аудиторією передбачає ту чи іншу відповідну реакцію.

Студентам – майбутнім учителям іноземних мов дається установка, що мотивує їх на активну участь у процесі презентації: вони роблять короткі записи, оцінюють презентацію з точки зору повноти викладення, використання наглядності, записують питання, які виникають до мовника.

Після виступу студент, який представляв презентацію повинен уміти спонтанно реагувати на питання та репліки, виступаючи учасником непередбаченого діалогічного мовлення, після якого зорганізується групова дискусія.

Таким чином, можемо дійти висновку, що комп'ютерна презентація, як різновид рольової гри та форма квазіпрофесійної діяльності, задає форму поведінки всім її учасникам та стимулює їх до різноманітних форм групової взаємодії та співробітництва, а відтак, формує професійно-педагогічну спрямованість майбутніх учителів іноземних мов.

Досвід роботи з майбутніми вчителями іноземних мов указує на те, що працюючи над учбовими ситуаціями у малих групах або командах, студенти активно задіють логічне мислення, взаємний аналіз та взаємну оцінку різних точок зору; кожен з учасників процесу має можливість реалізуватися в тому, що є його сильною стороною, та отримати допомогу в тому, що є складним. Це сприяє створенню ситуації взаємної підтримки, полегшує формування комунікативних умінь, стимулює самостійну пізнавальну діяльність.

У процесі такого співробітництва ми спостерігаємо, що у спільній навчальній діяльності, що моделює реальну професійну ситуацію, зростають:

- об'єм матеріалу, що вивчається та глибина його розуміння;
- пізнавальна активність та творча самостійність;
- рівень взаємної підтримки серед студентів.

Особливо слід відзначити, що зростання взаємоповаги відбувається паралельно з критичністю, здатністю адекватно оцінювати власні та чужі здобутки.

Висновки. Цінним, на нашу думку, у використанні комп'ютерної презентації як форми організації квазіпрофесійної діяльності майбутніх учителів іноземних мов на заняттях з іноземної мови є те, що вона дає змогу: забезпечити автентичність навчальної професійно орієнтованої ситуації, застосування мови у природному соціальному контексті; виробити навички підготовленого та спонтанного мовлення у ситуації, наближеній до реальної професійної; забезпечити узагальнення вивченого матеріалу та самостійну пізнавальну діяльність; набути важливих соціальних навичок: тактовність, відповідальність, уміння вибудовувати свою поведінку з урахуванням позиції інших учасників навчального процесу; набути навичок вербальної та невербальної мовленнєвої поведінки; забезпечити як індивідуалізацію навчання, так і групове співробітництво.

Перспективним вважаємо дослідження різноманітних форм квазіпрофесійної підготовки студентів – майбутніх учителів іноземних мов.

Література.

1. Бочарникова, Т.В. Формування професійно-педагогічної спрямованості майбутнього вчителя іноземних мов у фаховій підготовці: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Бочарникова Тетяна Федорівна; Укр. інж.-пед. акад.. - Х.:, 2013. - 232 с.
2. Жернов В. И. Профессионально-педагогическая направленность личности студента: теория и практика ее формирования : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08 / Жернов Василий Иванович. – Магнитогорск, 1999. – 305 с.
3. Леонтьев А.А. Основные линии развития методики преподавания иностранных языков в СССР // Общая методика обучения иностранным языкам: хрестоматия . – М.: Рус.яз., 1991. – 338 с.
4. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – СПб. ; Питер, 1999. – 720 с.
5. Засим О.А., Осадчая Т.П. Использование компьютерных технологий в преподавании английского языка. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.giac.unibel.by/sm_full.aspx